

Eitem: 11

Teitl: Adroddiad diweddarau risg

Gweithredu / Action required	Er gwybodaeth a sicrwydd
Amseru / Timing	Adrodd arferol
Argymhelliad/ Recommendation	<p>Gofynnir i'r Bwrdd dderbyn yr adroddiad diweddarau risg hwn er sicrwydd a gwybodaeth.</p> <p>Mae'r adroddiad wedi'i ailddatblygu a'i fformat wedi'i newid, yn unol â chais y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg i ddarparu dadansoddiad o weithgarwch a gwybodaeth am rwydwaith y cofrestrau risg a phroffil cyfredol y risgiau ar draws Llais. Mae'n disodli'r dull naratif blaenorol yr oedd y Pwyllgor wedi gofyn amdano dros y flwyddyn ddiwethaf.</p> <p>Bydd y dull newydd hwn yn parhau i gael ei adeiladu ar y misoedd nesaf i ddarparu rhagor o wybodaeth am newidiadau a thueddiadau, lle bo angen. Fodd bynnag, disgwylir y bydd y dangosfwrdd, pan fydd wedi'i gwblhau o'r diwedd, yn darparu'r wybodaeth honno'n uniongyrchol ar un dudalen a bydd hefyd yn cynnig cyfle i gael adroddiad rhyngweithiol.</p> <p>Mae'r adroddiad hefyd yn adlewyrchu sefyllfa'r sefydliad wrth i ni barhau i weithredu'r Strategaeth Rheoli Risg a gytunwyd gan y Bwrdd ym mis Mawrth 2025. Mae hyn yn cynnwys diweddariad ar yr asesiad diweddar a wnaed gan ein harchwilwyr mewnol ar y cynnydd gyda'r gwaith hwn.</p>
Risg/Risk	Gallai methu â nodi a rheoli ein risgiau sefydliadol arwain at ganlyniadau tymor byr a thymor hwy i Llais.
Cyllid/Finance	Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol uniongyrchol i'r adroddiad hwn heblaw am y risgiau hynny sy'n cwmpasu materion ariannol yn uniongyrchol neu sydd ag elfennau buddsoddi yn gysylltiedig â nhw.
Amcan cynllun blynyddol/Annual plan objective	Mae ein prosesau risg yn rhoi sicrwydd i'r Bwrdd, pwyllgorau, a'n Tîm Gweithredol bod yr holl risgiau

<p>Amcan cynlyn strategol/ Strategic plan objective</p>	<p>strategol a gweithredol wedi'u nodi a'u bod yn cael eu rheoli'n effeithiol.</p> <p>Mae'r sefydliad yn parhau i gynnal cofrestr risg gorfforaethol a chyfres o gofrestrau risg rhanbarthol a rhai sy'n seiliedig ar swyddogaethau.</p> <p>Mae'r gwaith ar reoli risg yn rhan o'n trefniadau llywodraethu a sicrwydd yn unol â Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd a chyflawni'r Cynllun Blynyddol ar gyfer 2025/2026.</p> <p>Mae gan y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg rôl allweddol ar ran y Bwrdd wrth graffu ar ddull y sefydliad o ymdrin â risg a chynghori ar ddatblygiad parhaus dull y sefydliad o reoli risg.</p>
<p>Ecwiti, Amrywiaeth a Chynhwysiant / Equity, Diversity & Inclusion</p>	<p>Nid oes unrhyw faterion ecwiti, amrywiaeth a chynhwysiant uniongyrchol yn ymwneud â'r adroddiad hwn, ond gallai fod nodweddion ym mhob risg.</p>
<p>Cyfathrebu/Communications</p>	<p>Ticiwch un o'r blychau canlynol os bydd y gweithgaredd hwn yn cael effaith ar:</p> <p>Mewnol: ein pobl ☒</p> <p>Allanol: ein cwsmeriaid/partneriaid/rhanddeiliaid ☒</p> <p>Allanol: enw da ein sefydliad ☒</p>
<p>Cymeradwyaeth/ Approval/Clearance</p>	<p>Mae'r papur hwn wedi cael ei glirio gan Alyson Thomas, Prif Weithredwr.</p>
<p>Trafodaethau neu benderfyniadau blaenorol/Previous discussions or decisions</p>	<p>Mae'r adroddiad yn rhoi trosolwg o'r gwaith gweithredu parhaus mewn ymateb i'r strategaeth rheoli risg gymeradwy a'r gweithgaredd datblygu dangosfwrdd.</p>
<p>Awdur/Cyflwynwr/Author/Presenting</p>	<p>Richard Bevan, Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol ac Ysgrifennydd y Bwrdd/Karla Lee, Rheolwr Llywodraethu a Risg.</p>
<p>Dyddiad/Date</p>	<p>24 Ebrill 2026</p>
<p>Cefndir/Cefndir a Manylion/ Detail</p>	
<p>Mae'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg ar ran y Bwrdd wedi bod yn ymwneud â gwaith datblygu ar reoli risg dros y flwyddyn ddiwethaf, dan arweiniad y Tîm Gweithredol.</p>	

Mae'r adroddiad hwn yn parhau i ymateb i'r awgrymiadau a wnaed gan y Pwyllgor ynghylch adrodd. Fel yr awgrymwyd gan y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg yn ei gyfarfod ar 04 Mawrth 2026, rydym yn parhau â'r adroddiad symlach gyda 3 llinyn allweddol, ond yn parhau i ddatblygu yn unol ag awgrymiadau'r Pwyllgor. Dyma drosolwg o broffil y risgiau ar draws Llais, copi o'r gofrestr risg gorfforaethol (atodiad 1), a chopi o'r dangosfyrddau risg cyfredol (atodiad 2).

Yn dilyn y sicrwydd rhesymol a dderbyniwyd gan archwiliad mewnol, mae'r cynnydd cadarnhaol yn parhau i gael ei gynnal. Mae gwaith hefyd wedi bod yn parhau ynghylch cwblhau dangosfyrddau risg corfforaethol a risg rhanbarthol a swyddogaethol integredig mewn un fformat adrodd, sydd yn atodiad 2. Bydd y dangosfyrddau'n gynyddol ryngweithiol a byddant yn cael eu stampio â dyddiad ac amser i fod yn glir ynghylch pryd y diweddarwyd y wybodaeth ddiwethaf. Y bwriad yw y bydd aelodau'r Pwyllgor a'r Bwrdd yn gallu gweld y dangosfyrddau mewn amser real a rhyngweithio â nhw.

Proffil risg:

Mae proffil risg Llais yn rhoi trosolwg o'r risgiau a'r bygythiadau posibl cyfredol i gyflawni a gweithrediad rolau a chyfrifoldebau'r sefydliad, yr effaith bosibl ar gyflawni ein cynlluniau datganedig ac yn darparu canllaw i helpu dewisiadau buddsoddi, penderfyniadau strategol a dulliau sefydliadol.

Gall y proffil risg newid yn rheolaidd a bod yn broses ddeinamig gan fod ei gydrannau, h.y. cofrestri risg, yn cael eu diweddarau a'u hasesu o fis i fis. Mae'r ystyriaethau risg hefyd yn elfen allweddol o'n cynllunio blynyddol, datblygu strategaethau ac adrodd sicrwydd.

Gweler isod ddadansoddiad o broffil cyfredol cofrestrau risg sefydliadol sy'n nodi ble mae newidiadau wedi digwydd ers yr adroddiad diwethaf. Yn y dyfodol, bydd yr adroddiad hwn hefyd yn ceisio darparu rhagor o wybodaeth am dueddiadau, ond rhagwelir y byddai hyn yn cael ei ddarparu drwy'r dangosfyrddau.

Cofrestr risg corfforaethol – Mawrth 2026

Ar 31 Mawrth 2026 roedd cyfanswm o 18 risg ar y gofrestr risg gorfforaethol. Mae crynodeb o'r risgiau hyn wedi'i amlinellu isod:

- 2 risg gyda'r sgôr o 20 ac uwch (risgiau critigol uchel iawn)
- 2 risg gyda'r sgôr 13 – 18 (risgiau materol uchel)
- 12 risg gyda'r sgôr o 5-12 (risgiau canolig y gellir eu rheoli)
- 2 risg gyda'r sgôr 1 – 4 (risgiau dibwys isel)

Proffil gweithgaredd:

- Ychwanegwyd 1 risg newydd:
 - **Gofynion statudol Gwranddo ar Bobl** – ar sgôr risg o 12 oherwydd newidiadau sy'n deillio o weithredu gofynion statudol Gwranddo ar Bobl newydd efallai na fyddant yn cael eu gweithredu'n effeithiol nac yn gyson ar draws Llais a'r system ehangach.
- Gostyngwyd 9 risg:
 - **Diwylliant sefydliadol** – o sgôr risg 9 i 6 fel diwylliant sefydliadol cadarnhaol a chynyddol gyson, mae wedi bod yn amlwg ers peth amser, wedi'i gefnogi gan brofiad byw a sicrwydd ffurfiol. Mae hyn bellach wedi'i ddangos ymhellach drwy'r gynhadledd staff ddiweddar a'r archwiliad mewnol diwylliant a gwerthoedd a gwblhawyd, a roddodd sicrwydd rhesymol ar gynnydd a nododd gamau clir ar gyfer gwelliant parhaus.
 - **Galw annisgwyl/ansicrwydd** – o sgôr risg 16 i 12 gan fod y galw ar draws iechyd a gofal cymdeithasol yn parhau i fod yn ansicr, yn enwedig wrth i Llais barhau i aeddfedu ei rôl mewn gofal cymdeithasol ac wrth i ofynion statudol newydd ddod i'r amlwg. Fodd bynnag, mae gallu'r sefydliad i ragweld, monitro ac ymateb i alw annisgwyl neu alw sy'n amrywio wedi cryfhau'n sylweddol dros y flwyddyn ddiwethaf.
 - **Gweithredu Digidol a TG** – o sgôr risg 15 i 12 oherwydd gweithredu rheolaethau ychwanegol megis y gefnogaeth rhwydwaith a sicrhawyd ar gyfer y wal dân bresennol ac offer wedi'i foderneiddio a gafwyd, hyfforddiant TG a ddarparwyd, a strategaeth ddigidol wedi'i drafftio yn amlinellu model cymorth yn y dyfodol a'r galluoedd TG a Digidol newydd sydd eu hangen.
 - **Gwydnwch seibier** - o sgôr risg 15 i 10 yn unol â rheolaethau ychwanegol fel CEP a rheolaethau e-bost awtomataidd.

- **Disgwyliadau'r cyhoedd a rhanddeiliaid** – o sgôr risg 8 i 4 oherwydd bod rheoli disgwyliadau yn parhau i fod yn risg fyw a phwysig wrth i Llais barhau i aeddfedu ei rôl ar draws iechyd a gofal cymdeithasol. Fodd bynnag, mae gan y sefydliad reolaethau llawer cryfach a mwy bwriadol ar waith bellach i lunio dealltwriaeth o'i swyddogaethau, ei bwerau a'i gylch gwaith, ac i ymateb yn rhagweithiol lle mae dryswch yn codi.
- **Perthnasoedd partneriaeth** – o sgôr risg 9 i 2 gan fod Llais bellach wedi sefydlu perthnasoedd cryf a sefydledig gydag ystod eang o bartneriaid ar draws iechyd, gofal cymdeithasol a'r system ehangach. Mae ymgysylltu'n digwydd yn gyson ar lefelau gweithredol a Bwrdd, wedi'i gefnogi gan drefniadau cydweithio ffurfiol, gweithgaredd ar y cyd rheolaidd a dealltwriaeth gynyddol a rennir o rôl a phwrpas Llais.
- **Ein pobl** – o sgôr risg o 20 i 15 yn dilyn cyflwyno arolwg llesiant 2025-2026 yn llwyddiannus.
- **Cysondeb Cyfathrebu** – o sgôr risg 16 i 9 gan fod Llais wedi cryfhau disgyblaeth sefydliadol o amgylch mewnwelediad, adrodd ac effaith, gyda chefnogaeth systemau, llywodraethu a chapasiti arbenigol gwell. Mae risgiau craidd bellach yn canolbwyntio'n fwy cyfyngedig ar sicrhau ansawdd cyson o ddilyniant rhanbarthol, adrodd canlyniadau'n glir, ac olrhain cynrychioliadau a dylanwad yn barhaus dros amser.
- **Effaith Etholiadau'r Senedd** – o sgôr risg 12 i 8 oherwydd cwblhau'r canllawiau cyn-etholiad ac ymgysylltu a briffio'r Bwrdd, y Tîm Gweithredol a'r sefydliad ehangach.

Cofrestrau risg rhanbarthol a swyddogaethol – Ebrill 2026

Ar 30 Ebrill 2026 roedd cyfanswm o 82 o risgiau ar draws rhwydwaith y cofrestrau risg rhanbarthol a swyddogaethol, a adolygir yn fisol gan yr arweinwyr risg a'r Rheolwr Llywodraethu a Risg. Mae'r Tîm Gweithredol hefyd yn monitro'r gofrestr risg gorfforaethol a phroffil risgiau sefydliadol mewn cyfarfod monitro misol. Mae'r

arweinwyr risg gweithredol hefyd yn cymryd rhan mewn trafodaethau ac yn monitro risgiau o ddydd i ddydd gyda'u timau priodol.

Mae crynodeb o broffil y risgiau ar draws y cofrestrau rhanbarthol a swyddogaethol wedi'i amlinellu isod:

- 6 risg gyda'r sgôr o 20 ac uwch (risgiau critigol uchel iawn)
- 6 risg gyda'r sgôr 13 – 18 (risgiau materol uchel)
- 52 risg gyda'r sgôr o 5-12 (risgiau canolig y gellir eu rheoli)
- 18 risg gyda'r sgôr 1 – 4 (risgiau dibwys isel)

Mae ymgysylltu parhaus wedi digwydd gydag arweinwyr risg a'r Rheolwr Llywodraethu a Risg, gyda chyfarfodydd pellach wedi'u trefnu i wella sgoriau risg, cryfhau aliniad â'r archwaeth am risg, a symleiddio'r naratifau risg i sicrhau eu bod yn gyfredol ac yn adlewyrchu'r flwyddyn ariannol newydd. Mae cynnydd sylweddol wedi'i wneud.

Argymhellion/ Recommendations

Gofynnir i'r Bwrdd nodi'r adroddiad risg hwn sy'n darparu'r asesiad o'r risgiau allweddol i'r sefydliad. Hefyd i nodi'r datblygiadau pellach a gynlluniwyd i adrodd ar risg h.y. cwblhau dangosfyrddau adrodd, gwybodaeth olrhain ychwanegol ar dueddiadau a'r cysylltiad â'r awydd i risg.